

16+

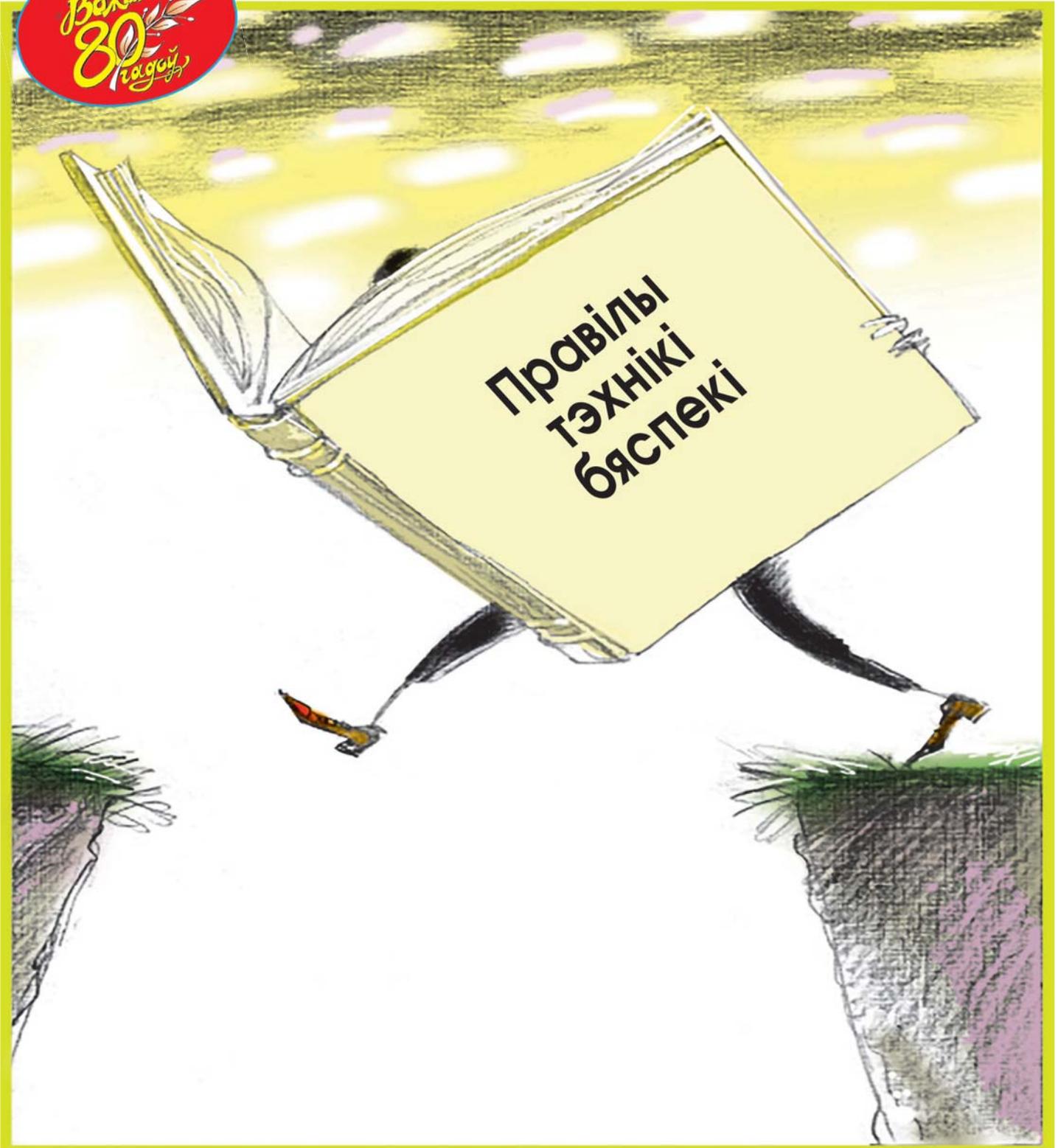

ВОЖЫК

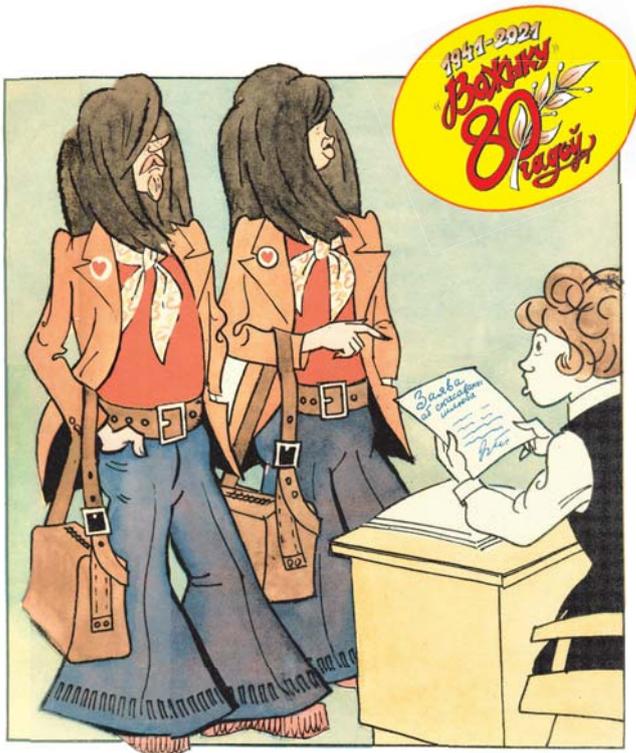
Часопіс сатыры і гумару

ISSN 0132-5957

10 • 2021
кастрычнік

Алег КАРПОВІЧ.

- Чаму вы разводзіцеся?
- А мы вельмі розныя людзі.

Мікола ПРГЕЛЬ. «Вожык», № 5, 1976 г.

КАРОТКІЯ ЖАРТЫ

У СТАЛОЎЦЫ.

- Афіцыянтка, чай не салодкі!
- А вы пакруціце ў шклянцы.
- Ды я круціў...
- Ва ўсе бакі пакруціце!
- Круціў і ва ўсе бакі, усёроўна не памагае.
- Дзіва! Наш загадчык круціць ва ўсе бакі, дык у яго заўсёды соладка.

МУЗЫЧНАЯ ДУША.

- Чаму ты так часта ходзіш у піўную?
- Там музыка, а я люблю музыку.
- Дык хадзіў-бы ў оперу.
- Калі-ж там піва няма!

У ШКОЛЕ.

- Настаўнік і вучань у акуларах.
- Пятроў, нашто чалавеку вушы?
 - Каб бачыць.
 - Як-жа гэта?
 - А як-бы я насіў акулары, каб у мяне не было вушэй?

У РЭСТАРАНЕ.

- Афіцыянтка, падайце мне какао. Няма какао — каву, няма кавы — чаю, няма чаю — дырэктара.

ЗРЭЗАЎ.

- Калі-ж вы разгледзіце маю справу? Я хаджу да вас кожны дзень.
- Кожны дзень? Няпраўда. Па нядзелях мы не працуем.

М. СКРЫПКА. РАК-ПРАМОЎЦА

(Байка)

Між рыб ішлі каторы дзень
Цікавыя размовы,
Што хутка рак у іх вадзе
Трымаць будзе прамову.

І вось прыйшоў жаданы час,
На сход сплыліся рыбы,
І рак з трыбуны, у карчах,
Стаў сыпаць факты, лічбы.

Скрыпеў той рак гадзіны тры,
Ўжо рыбы спяць упокат;
Былі ўсе факты аб старым,
Што адышло далёка.

Ён рыб вядомых называў
І даўжыню ракі той,
І нават сом дзе пражываў
У букце пад ракітай.

І пра старэнькі плёў масток
Ля горкі пад сялібай,
Дзе ноч і дзень шуміць млынок
І вольна плаваць рыбам.

Той рак, прызнацца, — абібок:
(Ён знаўся толькі з лінам)
Не знаў, што там, дзе быў млынок,
Цяпер гудзе турбіна.

І на пытанне шчупака
Не мог сказаць, на сорам,
Куды ўпадае іх рака —
У Волгу, Сож ці ў мора.

Тут з сораму хоць ты згары,
Або клюшніямі дрыгай,
Бо рыхталі пячкуры
Даклад па даўніх кнігах.

Такіх выпадкаў, хоць няшмат,
Але ў жыцці бывае:
Чытае рак людзям даклад
Аб чым — і сам не знае.

— Прыходзьце, ваша даведка будзе гатова праз два дні.

— Ці не многа два тыдні на даведку?
— Дык яе ж трэба надрукаваць, завізаваць і падпісаць.

НА ПОШЦЕ.

- Злосны грамадзянін да начальніка пошты:
- Чаму вы лісты дастаўляеце з такім спазненнем?
 - На гэта ёсць дванаццаць прычын, — адказвае начальнік. — Першая прычына — нядбайныя і малапісьменныя лістаносцы, а астатнія прычыны высвятляюцца...

«Вожык», № 2, № 5, 1945 г., №3-4, 1946 г.

Кацярына АКУЛІЧ.

Расціслаў **БЕНЗЯРУК**

Ліст і Вецер

БАЙКА

Апошні Ліст прамерзлы на бярозе
Ледзь-ледзь ліпеў на холадзе, марозе...
І Ветру ён сказаў: «Хоць ты стараўся,
Ды я не ўпаў, бо за галлё трымаўся».
«За вецце? —
Ухмыльнуўся Вецер. —
Патугі ўсе дарма,
Пакуль пануе грозная зіма».
«Закончыцца яна, — прамовіў Ліст, —
А з ёю — твой віхурны свет.
І па вясне на талую ваду
Перад лістом зялёным упаду.
Ды да таго
Жадаю аднаго:
Бліснуць яшчэ, як золата ці медзь,
Душу каб чалавечую сагрэць».

Пра тое, дажываючы свой век,
Напэўна, марыць кожны чалавек.

г. Жабінка.

Мікалай **ЗАЙЦАЎ**

З ПРЫДУМАНАГА,
ПАДГЛЕДЖАНАГА,
ПЕРАЖЫТАГА...

Жыў толькі думкамі.
Але не ўласнымі...

Труба — гэта тое, дзе
нічога не затрымліваецца
і вылятае невядома куды.

— Чаму першы блін камяком?
— Пакуль не рассмакавалі.

Страчыў з трыбуны, як
аўтамат, ды — халастымі.

Быў бы ўжо далёка,
каб не спатыкаўся.

Хоць рука руку і мые,
але жывуць паасобку.

— Што можна купіць без
грошай?
— Нічога. А вось панюхаць!..

Калі ў галаве гуляе ве-
цер, чакайце навальніцу.

Пасля вяселля ку-
лакамі не махаюць.

З жанчынай варта быць асцярож-
ным. Узброена да зубоў. Чаго толькі
ў яе няма на кухні: нажы, патэльні,
качалкі, чарпакі! Ды і лятаючай та-
леркай можа запусціць...

— Пасеялі рапс, а вы-
расла пустазелле.
— Што зрабілі?
— Пакінулі на насенне!

Скардзілася галава: «Век
жыві — век думай! Не тое,
што іншыя...»

Заўсёды, калі тонка,
дык вінавата жонка.

Добры гармонік грае
і без музыканта.

Аўтамабілі, аўтамабілі...
Колькі людзей вы загубілі?

На прыпынку аўтобус
ператварыўся ў глобус.
Месца хапіла ўсім...

— Чаму дзяцей мала
нараджаецца?
— Дык буслоў зусім няма!

— Што думае выкладчык,
калі ставіць студэнту двойку?
— Добра, што хоць на
адзінку ведае...

Купіў кілаграм каўбасы.
Солі наеўся!..

У прыгожай гаспадыні
любы блін — з маслам.

г. Баранавічы.

Кароткае лета

– Ну, вось
І лета праляцела!
Хоць не заўважыў,
Як прайшло,
Але ж усё-ткі
Адшумела...
– А ў дзень які
Яно было?

Клін

На поўдзень,
Да далёкай мэты,
Клін жураўліны
Шлях трымае.

СМЯШАЧКІ

Міхась МІРАНОВІЧ

Няма цяпла

З дрэў абляцела ўжо
Лістота,
Сіноптыкі
Снег абяцаюць...
Цяпла жадае
Ўся істота,
А ацяпленне
Не ўключаюць!

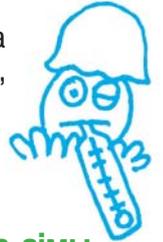
Ён паміж восенню
І летам
Клін гэтым самым
Убівае.

Восеньскі эскіз

Ліст жоўты
Падае ў гаі,
Пад вечар робіцца
Сцюдзёна.
Больш не спяваюць
Салаўі,
А толькі каркае
Варона...

Не даспадобы

Між хмар яшчэ
Нярэдка бачна просінь,
Хаця цяпла ўжо
Летняя няма...
Нам падабаецца
Грыбная восень,
Не даспадобы
«Грыпная» зіма!

Нядоўга да зімы

Здаецца, толькі што
Вясну сустрэлі.
Глядзіш – ажно
Нядоўга да зімы.
Яшчэ нядаўна
Мы сталелі,
А сёння ўжо
Старэем мы...

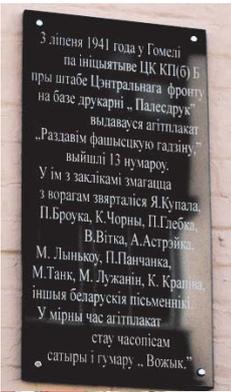
г. Віцебск.

Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ і Аляксандр КАРШАКЕВІЧ x 2.

Аляксандр КАРШАКЕВІЧ x 2.

У гонар 80-годдзя з дня выхаду агітплаката «Раздавім фашысцкую гадзіну»

9 верасня ў Гомелі адбылася цырымонія адкрыцця інфармацыйнай дошкі, прысвечанай 80-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны і 80-годдзю з дня выхаду агітплаката «Раздавім фашысцкую гадзіну». Яе размясцілі на будынку ААТ «Палесдрук».

Менавіта на базе гомельскай фабрыкі «Палесдрук» у спецыяльна створанай перасоўнай друкарні 5 ліпеня 1941 года з'явіўся першы нумар гэтага выдання. Мінск ужо акупіравалі фашысты. Усяго ў Гомелі былі надрукаваны 13 нумароў. У канцы жніўня 1941 года рэдакцыя пакінула горад, да якога набліжаліся воражыя зграі. Рэдагаваў агітплакат пісьменнік, журналіст Міхась Чавускі, урадженец вёскі Казловічы Жлобінскага раёна. Мастаком сатырычнага выдання з'яўляўся Віталь Букаты – былы вучань 9-га класа Гомельскай чыгуначнай школы. Таленавіты юнак ваяваў не толькі як сатырык, але і як партызан-мінёр, загінуў пры выкананні баявога задання.

Агітплакат друкаваўся ў розных месцах, з рознай перыядычнасцю, розным тыражом. Але таемнымі, пакручастымі сцежкамі ён даходзіў амаль да кожнага партызанскага атрада, да кожнай акупаванай вёсачкі і быў у найвялікшай цане: па мерках каштоўнасцей каціраваўся нароўні з аўтаматам, кулямётам, толавай шашкай...

«Кожны час мае сваіх герояў: герояў працоўных будняў, ваеннага ліхалецця, нечаканых падзей. Так у суровым 1941-м любоў да Радзімы дала гораду герояў: дзевяцікласніка Віталія Букатага і літсупрацоўнікаў, якія былі ўпэўнены, што агульнымі намаганнямі раздавім фашысцкую гадзіну, – адзначыла ў сваім выступленні намеснік старшыні Гомельскага гарвыканкама Алена Алексіна. – Праз час так і адбылося. Менавіта гэты пасыл натхняў і аб'ядноўваў патрыётаў у той крывавай вайне».

Янка Купала, Якуб Колас, Кандрат Крапіва, Кузьма Чорны, Пятрусь Броўка, Аркадзь Куляшоў, Пімен Панчанка, Максім Танк,

Анатоль Астраўка, Максім Лужанін – далёка не поўны пералік аўтарскага актыву сатырычнага выдання тых часоў. Многія творы, што сталіся пасля хрэстаматыйнай класікай, былі ўпершыню надрукаваны ў агітплакаце «Раздавім фашысцкую гадзіну».

Адкрыццё дошкі прайшло ў шэрагу мерапрыемстваў XVI Міжнароднага фестывалю-свята «Славянскія літаратурныя дажынкi». На цырымоніі таксама прысутнічалі начальнік галоўнага ўпраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гомельскага аблвыканкама Дзяніс Язерскі, начальнік упраўлення ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Гомельскага гарвыканкама Мікалай Святагор, старшыня Гомельскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі Уладзімір Гаўрыловіч, дырэктар ААТ «Палесдрук» Уладзімір Мяжэвіч, галоўны рэдактар часопіса «Вожык» Юлія Зарэцкая, а таксама ўдзельнікі і госці фестывалю, пісьменнікі з Расіі, Украіны, Беларусі.

Юлія Зарэцкая акцэнтавала ўвагу прысутных на тым, што агітплакат невыпадкова нарадзіўся ў цяжкі для ўсяго савецкага народа час. Пісьменнікі, мастакі пяром і алоўкам, вострым сатырычным словам, з'едлівай карыкатурай, як штыком, змагаліся з фашысцкай нечысцю. Красамоўны факт: у 9-м нумары выдання вядомы паэт Пятрусь Броўка надрукаваў палымяны верш «За кроў бязвінных». Пад сваім прозвішчам, хоць на тэрыторыі, занятай ворагамі, засталіся блізкія людзі. Пазней яго маці была кінута ў канцлагер... Ю. Зарэцкая падзякавала гомельскім уладам, грамадскім арганізацыям, установам за адкрыццё дошкі, за ўшанаванне памяці пра Вялікую Айчынную вайну і агітплакат «Раздавім фашысцкую гадзіну», пераемнікам якога годна з'яўляецца часопіс «Вожык» – старэйшае і адзінае ў рэспубліцы дзяржаўнае выданне ў галіне сатыры і гумару.

Юрый ВЯРЫЦКІ.

Сяброўскі шарж
Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

З 75-годдзем Ганада Бадрыевіча ЧАРКАЗЯНА, беларускага паэта і празаіка. У прадмове да яго першай кнігі «Трываласць» (1980) Пятрусь Броўка зазначыў: «Курд піша на курдскай і армянскай, жыве ў Беларусі і выдаецца на рускай мове». І сапраўды, для выхадца з Арменіі, курда па нацыянальнасці, наша краіна стала другой Радзімай, дзе ён знайшоў верных сяброў, сямейнае шчасце, творчае прызнанне...

«Не адну прафесію падорыць яму жыццё, але выбар свой ён спыніць усё ж на літаратуры. Зразумее гэта толькі той, хто ведае сапраўдны смак слова», — заўважыў у кнізе «Колер дабрыні» сябар і калега па пярэ Ганада Бадрыевіча Казімір Камейша. Сёння на творчым рахунку аўтара не адзін дзясятка зборнікаў вершаў і прозы, перакладзеных на беларускую і рускую мовы з курдскай і армянскай. Сярод іх і кнігі для дзяцей: «Казкі дзёда Ганада» (1996), «Пумпур у калясцы» (2004).

Не абмінуў увагай Ганад Чарказян і гумарыстычную ніву. Дарэчы, яго першы верш «Зіма, стары і кажух», надрукаваны ў армянскім часопісе «Піянер», па жанры нагадваў байку. Сёння пісьменнік з'яўляецца пастаянным аўтарам нашага часопіса. Яго вершы маюць адметны стыль — са своеасаблівай алегарычнасцю, нечаканымі супастаўленнямі, тонкім падтэкстам... Зычым імянінніку моцнага здароўя, бадзёрасці і аптымізму, невычэрпнага натхнення!

ПАРОДЫІ

Мікола КАМАРОЎСКИ

Што малолі?

*На змялелай рацэ
Ёсць вялізны разбураны млын.*

*Што малолася ў ім,
Мне ніколі ніхто не раскажа.*

Пятро ЛАМАН

Можна толькі гадаць
З пункту гледжання нашага часу,
Можна з'ездзіць і ўзяць
Інфармацыю проста з калгаса:
Сеюць што на муку?
Мабыць, жыта, ячмень і пшаніцу.
І на гэтым пакуль
Супыніўся аграрый як быццам.
Не маглі ж у млыне
На муку пераводзіць фасолію.

Можа, так, можа, не —
Не раскажучь пра гэта ніколі.
Ну, а сам жа я ўпэўнены
І трымаюся цвёрда на тым,
Што малолі усё ж такі зерне —
Не малолі лухты.

Анатоль ЗЭКАЎ

Стомленасць парыжанкамі

*Прабач, прыгожая жанчына,
Што я сцішаю свой парыў...*

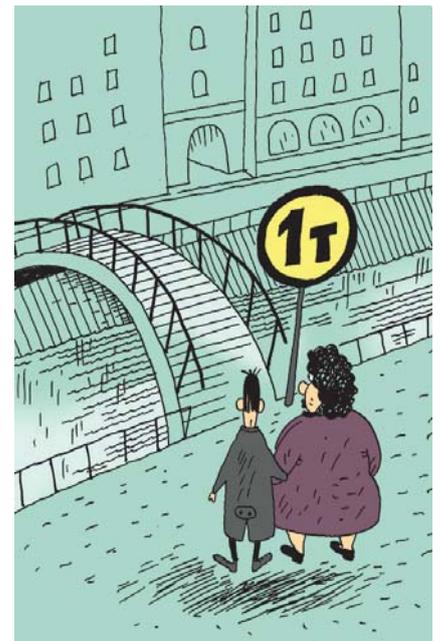
Леанід ДРАНЬКО-МАЙСЮК

Прабач, прыгожая жанчына,
Што быць з табой не прагну бліжай.
Таму, павер, адна прычына:
Вярнуўся я на днях з Парыжа.

О, мой Парыж! О, рэчка Сена
І Елісейскія палі!
Нашчадкі юнага Верлена
Мяне да стомы давялі.

Якіх жанчын я там пабачыў!
Якіх я там спазнаў каханак!..
Прабач, прыгожая зямлячка,
Дай адпачыць ад парыжанак.

Пётр КОЗІЧ.

МІКРА і МАКРА

МІНІ-ФЕЛЬЕТОН

– Дзіма, ты так спознішся на экзамен! – заклапочаная маці зазірнула ў пакой сына.

– Не хвалойся, усё пад кантролем! – ударлявы першакурснік сядзеў за сталом і не зводзіў пагляду з нананавушнікаў памерам з кунжутнае зярнятка. – Знаёмы з іншай групы ўжо здаваў гэтаму выкладчыку асновы эканомікі. Уяві толькі: той прымусіў студэнтаў перад экзаменам... паскакаць!

– Навошта?

– Маўляў, фізічная нагрузка карысная для мозгу. Сам жа правяраў, ці ёсць у каго тэхніка для падказак. Ад скокаў яна як піць даць вывалілася б.

– Дык што, мы толькі змарнавалі грошы на арэнду нананавушнікаў? – развяла жанчына рукамі. – А так хацелася дзясятку па няпрофільным прадмеце...

– Не перажывай, я ўсё прыдумаў: крыху спазнюся, прапусчу «зарадку» і якраз паспею да выцягвання білетаў, – хлопец зірнуў на тэлефон. – Так, пачынаю збірацца...

Аднагрупнікі ўжо сядзелі ў аўдыторыі, калі Дзіма завітаў у яе.

– Перапёлкін, чакаем, праходзьце, – Віктар Пятровіч Тарасюк, немалады выкладчык у акулерах і элегантным цёмна-шэрым касцюме, з усмешкай паглядзеў на студэнта. – Бярыце хутчэй заданне і сядайце за першую парту каля акна.

Выбіраць не даводзілася. Цяпер галоўнае – і яму, і Андрэю, які схаваўся ў суседняй аўдыторыі, памятаць пра сваю «азбуку Морзэ». Адно пастукванне – дыктоўка, два – паўтор, тры – дрэнная сувязь.

Выбраўшы зручны момант, Дзіма паведаміў таварышу нумар білета, падрыхтаваўся запісаць. І тут: «Вітаем вас на хвалі радыё «Сонечнае FM» і прапануем лепшыя песні на думку нашых слухачоў...»

Памылковая настройка! Трэба ратаваць сітуацыю. Тройчы пастукаў, але музыка ў навушніку не знікла. Яшчэ раз паўтарыў – выкладчык пільна паглядзеў

на яго. Больш выкарыстоўваць шыфр не выпадала. Вось табе і «It's my life», як спяваў зараз у навушніку Джон Бон Джові.

Мабыць, трэба крыху схіліць галаву на правы бок... Не дапамагло, а левае вуха, дзе была прыхавана тэхніка, апякло болем: маленькая «таблетка» кудысьці змясцілася. І аднагрупніца Марына неўзабаве «злілася» – нанадказчык Дзімы заглушыў яе большы мікранавушнік. Раззлаваныя студэнты здалі пустыя лісты, бо разлічвалі толькі на сучасныя тэхналогіі. Нават звычайных шпаргалак не рабілі, не кажучы пра тое, каб адкрыць канспект...

Цяпер Дзіму трэба было вяртаць арандаваную рэч. Аднак дастаць яе спецыяльнай металічнай палачкай з камплекта не атрымалася. Вуха распухла і пачырванела. Заставалася адзінае выйсце...

– Вам пашанцавала, – сказаў урач у паліклініцы. – Навушнік не праваліўся за барабанную перапонку. Тады вымыванне вадой не дапамагло б – адправілі б на аперацыю. Трымайце сваю прыладу.

– Дзякуй. А яна будзе працаваць? – спалохана спытаў хлопец.

– Галоўнае, каб вуха працавала, а гэта... Вы на лекі маглі б больш патраціць у лепшым выпадку, не кажучы пра горшы. Хто ведае, ці здаровыя былі ранейшыя карыстальнікі? – раздражнёны чужым глупствам, доктар не стрымаўся. – Колькі вас, такіх гора-студэнтаў ды школьнікаў, трапляе да мяне падчас сесій і экзаменаў! Навушнікі – мікра, а праблемы – макра. Да пабачэння! Наступны, праходзьце! Кажэце, сёння здавалі экзамен і...

Алена КЕДА.

Мікола ПІРГЕЛЬ x 2.

ГОЛКІ ТА РАПІ

Новае і старое

Мінск. Сталічная бальніца заказала ў замежнай кампаніі новую запчастку

да магнітна-рэзананснага тамографа коштам каля 88 тысяч еўра. Аднак нездарма кажуць, што ўсё новае – гэта добра забытае старое. Высветлілася: раней дэталю эксплуатавалася ў еўрапейскіх клініках і потым была адноўлена. Серыйны нумар на ўпакоўцы і на дарагім тавары не супалі...

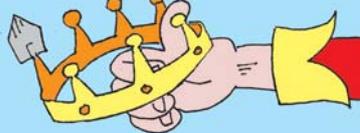
Працяг гісторыі стары, як свет. Здзелка не адбылася. Справай займаюцца кантралёры.

Па матэрыялах прэс-цэнтра Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь.

Слаўгарадскі раён. Рэвізоры правярылі 14 мясцовых кар'ераў і нібы пабывалі ў казцы, дзе герой стаіць на раздарожжы перад каменем з падказкамі. Направа пойдзеш – трапіш у кар'еры, дзе распрацоўка карысных выкапняў вялася з парушэннямі, налева – у кар'еры, перад

Як у казцы

якімі няма ні інфармацыйных таблічак, ні шлагбаўмаў, а прама – у кар'еры-сметнікі.

Пасля праверкі ўсе землі прывядуць у парадак. Кар'еры павінны будаваць выглядаць так, што ні ў казцы сказаць, ні прям апісаць.

Мыць ці не мыць?

Брэсцкая вобласць. Быццам мыльная бурбалка, лопнуў бізнес па імпарце асобных найменняў бытавой хіміі. Вынікі проб паказалі, што амаль усе ўзятая ў двух гандлёвых сетках

для экспертызы мыючыя сродкі не адпавядалі нарматывам. Нямецкім, чэшскім і польскім гелям і парашкам бракавала мыйных ды пенных уласцівасцей.

Рынак ачысцілі ад някаснай прадукцыі. Рука руку больш не мые...

Спорт гумару — не перашкода

Як вядома, адметнае пачуццё гумару — якасць, уласцівая пераважна людзям жыццядасным, вясёлым, добразычлівым. Такім, як наш сённяшні дэбютант Арсеній КАРПОВІЧ. Да таго ж, нягледзячы на малады ўзрост, хлопец мае несумненныя здольнасці ў галіне вершаскладання. Адным словам, раней ці пазней жыццёвая дарога павінна была прывесці яго да знаёмства з «Вожыкам». І мы вельмі рады, што яно адбылося зараз!

Арсеній нарадзіўся 15 снежня 2002 года. Сёлета скончыў Пінскі дзяржаўны прафесійна-тэхнічны каледж машынабудавання, атрымаўшы адразу некалькі кваліфікацый, у тым ліку — электрамеханіка па рамонце і абслугоўванні вылічальнай тэхнікі. Падчас вучобы ў Пінскай СШ № 1 актыўна займаўся каратэ, абараняў гонар школы ў гарадскіх і абласных спаборніцтвах.

І ўсё ж ні захапленне спортам, ні навучанне па тэхнічнай спецыяльнасці не перашкодзілі маладому чалавеку ў яго зацікаўленасці прадметамі гуманітарнага цыкла. Між іншым, вершы ён піша з дзесяці гадоў! Менавіта падчас вучобы ў каледжы мастацтва прыгожага слова стала неад'емнай часткай творчай асобы Арсенія: ён пачаў браць удзел у літаратурных мерапрыемствах, конкурсах чытальнікаў, паэтычных рынках... І ў нейкі момант зразумеў, што вершы сатырычнага зместу і яму даюцца лягчэй, і слухачамі ўспрымаюцца лепей.

Дэбют на «калючых» старонках для маладога паэта — хвалюючая падзея, важны этап праверкі ўласных здольнасцей. Што ж, праверка пройдзена. Спадзяёмся, гэта натхніць Арсенія на новыя вясёлыя вершы!

БЮРАКРАТ

У кабінетнай мітусні
Растуць, нібы грыбы, паперкі...
Начальнік жа без калатні
Загады піша, робіць зверкі.

Ён па інструкцыі жыве,
Заложнік папяровых кратаў.
Яго мы знаем і завём
Не чалавекам — бюракратам.

І беражэ свой чын заўзята,
Карысці з яго працы — нуль.
Не важна, што там будзе заўтра,
На сёння ціха — і пакуль!

Арсеній КАРПОВІЧ

Можа, густу мне бракуе,
Не хапае вопыту?
Неяк з сябрам зазірнулі
У краму з моднай вопраткай.

Колер ёсць і навізна,
Лінія сучасная...
Этыкетка і цана —
Усё ў касцюме класнае.

Я яго памераў — шык!
Можна і патраціцца.
Як адзенне па душы,
Грошыкі аплацяцца.

Толькі сябар раптам: «Стой!»
На кішэнь гляджу я —
Зроблена адна такой,
Што руку не ўсунеш!

Ход дызайнерскі такі,
Мабыць, не да месца:
У другую дзве рукі
Вельмі лёгка змесціш.

Так касцюм і не набыў...
Мадэльер-закройшчык,
Што фасон такі зрабіў, —
Ці ты маеш вочы?..

«Выток», што жывіць рэкі гумару

Літаратурная Дзяржыншчына – не толькі лірычная, але і гумарыстычная. Здаецца, на творчасць з усмешкай мясцовых пісьменнікаў блаславіў сам патрыярх беларускай сатыры Кандрат Крапіва, які калісьці жыў у тагачасным Койданаве і скончыў там у 1913 годзе чатырохкласнае вучылішча. Аматараў прыгожага слова пад сваім клапатлівым крылом вольно ўжо 23 гады збірае літаратурна-паэтычны клуб «Выток» пры Дзяржынскай цэнтральнай раённай бібліятэцы (кіраўнік – Наталля Іванаўна Лебядзёўская, дырэктар бібліятэкі – Валянціна Віктараўна Клімовіч), які два гады таму стаў народным. З-пад пяра яго ўдзельнікаў нараджаюцца і пранікнёныя вершы пра Радзіму, і дасціпныя творы для дзяцей, і жартоўная паэзія. Так, за апошняе дзесяцігоддзе пабачылі свет больш за дваццаць калектыўных зборнікаў вытокаўцаў, і з іх два – гумарыстычнага зместу: «Усміхнёмся разам?!» (2014) і «Вострае слоўца» (2021). Вядома, клуб проста не мог не пасябраваць з «Вожыкам»: супрацоўнікі рэдакцыі не раз прыязджалі на святочныя пасяджэнні, а творы ўдзельнікаў перыядычна з'яўляюцца на нашых «калючых» старонках.

Сёння ў складзе літаратурнага клуба «Выток» – некалькі дзясяткаў улюбёных у мастацкае слова людзей рознага ўзросту, светапогляду, літаратурных здольнасцей. Але паспрабаваць свае сілы на нялёгкай дзялянцы гумару і сатыры адважыліся нямногія. Затое іх смеласць узнагароджана не сумненным поспехам, сведкамі якога сталі нашыя чытачы.

Член Саюза пісьменнікаў Беларусі Людміла КРУГЛІК – філолаг па адукацыі, скончыла Брэсцкі дзяржаўны педагогічны інстытут. Працавала загадчыкам дзіцячага садка, была выхавацелем групы падоўжанага дня ў гімназіі, кіравала тэатральным гуртком для пачатковых класаў... Цяпер, знаходзячыся на заслужаным адпачынку, не ўяўляе свайго жыцця без творчасці, без сустрэч з маленькімі і дарослымі чытачамі. З дапамогай гумару Людміла Уладзіміраўна не толькі высьмейвае людскія загані, але і вучыць – далікатна, тактоўна, як сапраўдны педагог.

Антон АНІСОВІЧА мы ведаем перш за ўсё як аўтара фірменных дасціпных антосікаў – трапных чатырохрадкоўяў з гумарыстычна-філасофскім зместам. Яны неаднаразова друкаваліся ў «Вожыку», а ў 2018 годзе выйшлі

Бывае так, што мы без меры
Імкнёмся пераняць манеры,
Для нас чужыя: моду, святы...
Узяць хоць Хэлоўін: заўзята
Яго святкуюць еўрапейцы.
І наш Антось, «узяўшы лейцы»,
Сяброў на гэты фэст натхняе.
Маўляў, традыцыя такая:
На галаву надзень гарбуз!
На Захадзе цікавы густ...

Ядвіга ДОЎНАР

У масцы з гарбуза-пачвары
Схаваўшы спрытна свае твары,
Мы як бы ўжо і «халуіны»
Зусім з інакшае краіны.
І можна ўсё сабе дазволіць,
Нашкодзіць недзе, насваволіць...
Алесь Антосю запырачыў:
«Навошта нам чужыя рэчы?
Той фэст жажлівы і пануры...
Прыгледзься да сваёй культуры!»

Антон АНІСОВІЧ

Мяне заўжды пытанне хвалявала:
Як чалавек з'явіўся на зямлі?
Гіпотэзаў паходжання нямала,
Ды ўсё ж пераканаць нас не змаглі.
Не веру, што аднекуль прыляцелі,
Бо катастрофа знішчыла там лад.
А дзе яны ўсю тэхніку падзелі?
Дзе хоць адзін касмічны апарат?
У ходзе эвалюцыі нібыта
Ад малпы мы паходжанне вядзём.

Але і гэта тэма не раскрыта,
І ў ёй знаходзім слабае звяно.
Куды прапаў калісь неандэрталец?
А краманьёнец скуль узяўся раптам?
Вучоныя спрачаліся, гадалі...
Я ж у тэорыю дабавіў «фактаў».
Было вольно так: сівою даўняй
Два віды паралельна існавалі.
У кожнага быў лад, парадак свой,
Адзін пра аднаго яны не зналі.
Але калі сустрэліся аднойчы,
Неандэртальцы бачаць: краманьёнкі
Прыгожыя надзвычай маюць вочы,
Ладнейшыя намнога, чым іх жонкі.
Неандэртальцы ў прымы падаліся,
Пакінуўшы свой від на выміранне...
Цяпер вядома, скуль мы узяліся:
Прычына – краманьёнкі і каханне!

асобнай кнігай пад назвай «Дыялектыка жыцця: антосікі». Выпускнік Магілёўскага каледжа мастацтваў і гістфака Белдзяржуніверсітэта, Антон Браніслававіч доўгі час настаўнічаў, быў дырэктарам Татаршчынскай сярэдняй школы. Цяпер працуе ў Дзяржынскім раённым цэнтры культуры і народнай творчасці. Піша вершы выключна на роднай мове, сярод якіх нямала гумарыстычных. Іх адметнасць – у выдатным уменні аўтара рабіць нечаканыя высновы і параўнанні, часам парадаксальныя, але нязменна вясёлыя.

Ядвіга ДОУНАР прыехала ў Дзяржынск па размеркаванні пасля заканчэння Маскоўскага кааператыўнага інстытута. Працавала таварзнаўцам у розных галінах народнай гаспадаркі, а таксама ў Дэпартаменце аховы Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь. І лірыка, і гумар арганічна спалучаюцца ў творчай натуре аўтара. Шчырасць інтанацый, добразычлівы смех, лагоднае пацвельванне са сваіх герояў – вось тыя рысы, якія робяць вершы Ядвігі Аркадзеўны «свойскімі», блізкімі кожнаму з нас.

Аксана ХАЦКЕВІЧ – адна з самых першых і адданных удзельніц клуба «Выток». Вершы пачала пісаць яшчэ ў пачатковых класах, атрымаўшы літаратурныя здольнасці ў спадчыну ад бацькі. З усіх захапленняў (плаванне, музыка, нават рыбалка) літаратура аказалася найбольш моцным. І ў творчасці,

і ў жыцці Аксана Яўгенаўна – чалавек аптымістычны, вясёлы і рамантычны. Таму яе гумарыстычныя вершы – гэта заўжды лёгкасць і пазітыў, якога нам часам так бракуе...

Да таго, што яго называюць «малдаўскім беларусам», Васіль СЕМЯНЮК даўно прывык. Вёска Баравікі Дзяржынскага раёна стала для выпускніка Львоўскага сельскагаспадарчага інстытута другой радзімай: тут сям’я Васіля Міхайлавіча жыве амаль трыццаць гадоў. Працоўная біяграфія інжынера-механіка вельмі разнастайная: ён паспеў пабыць і будаўніком, і трактарыстам, і электраманцёрам, і педагогам... А ў душы пры гэтым заўсёды заставаўся паэтам. Шчыры руплівец на ніве ўмацавання беларуска-малдаўскага сяброўства, ён складае вершы, байкі, піша гумарэскі на абедзвюх мовах. У дасціпных немудрагелістых радках – шмат добрых усмешак і трапных цікавых назіранняў, узятых з багатага жыццёвага вопыту творцы.

Удзельнікі клуба «Выток» упэўнены: уменне па-добраму пасмяяцца – з пэўных жыццёвых сітуацый і абставін, хібаў і недахопаў – такое ж залатое, як і ўменне радавацца: свайму і чужому шчасцю, кожнаму цудоўнаму імгненню, людскай душэўнасці і спагадзе. А калі той, хто валодае пачуццём гумару, імкнецца перадаць свой настрой іншым – можна не сумнявацца: праблемы абавязкова вырашацца, саступяць месца прыемным падзеям і добрым навінам.

Людміла КРУГЛІК

У адной вясковай хаце
Жыла-не тужыла Каця.
Скажам шчыра: абібока,
Усё лётала ў аблоках.

Ды пры гэтым нашай Каці
Мець хацелася багацце.
А да працы і навукі
Не ляжалі яе рукі.

Снег сышоў, вясна ў прыродзе,
Людзі ў полі і ў гародзе.
Кацярына ж – на тацце:
Бульба хай сама расце!

Крапіва паўзе праз плот...
Ў Каці іншых шмат турбот:
Хоча нашая паненка
І каралі, і сукенку.

Толькі грошай вельмі мала...
Нейк да брата завітала.
«Выручыць цябе я рады,
Ды найперш прымі парадку:

Хопіць марыць пра багацце,
Лепш памый падлогу ў хаце,
Бульбу вырасці ў гародзе
Ды не патурай ляноце!»

Каця грошы прыняла –
Крапіва ж далей расла...
Быў пасля зусім не рад
Дапамозе гэткай брат,

Бо пайшлі па вёсцы плёткі:
Каця брала грошы ў цёткі.
Цяжка, цяжка прывучаць
Да работы гэтых Каць!

Аксана ХАЦКЕВІЧ

Аднойчы летнім росным золкам
Прынесла навіну Сарока
І аб’явіла на палянцы:
– Газета будзе выдавацца
Для птушак нашага раёна!
Рэдактар – шэрая Варона.
Нататкі, інтэрв’ю, рэклама,
Навіны, крытыка таксама.
Вядома, будуць браць пры гэтым
З жыцця птушынага сюжэты.

Вось выйшаў з друку першы нумар –
Там і сур’эзнае, і гумар,
Пра непагадзь, пра катаклізмы...
Бракуе аднаго – лірызму.
Цяпер крылатыя паэты
Працуюць дзень і ноч з імпэтам:
Адзін складае оду лету,
Другі рыфмуе цуды свету...
І з лёгкіх крылаў, скажам гэтак,
Пайшла паэзія ў газету.
Была Варона вельмі рада,
Але нядоўга – да разладу.
Дрозд кажа: «Верш мой сапсавалі,
Занадта панавыпраўлялі!»
Расправай Дзяцел пагражае:
«Мой твор чаму ў друк не трапляе?»
Глушэц нібыта і маўчаў,
Ды скаргі ўсё наверх пісаў...
Маркотна стала на палянцы.
Ці плакаць трэба, ці смяяцца?
Каб ад граху далей, газета
Зняла старонку для паэтаў.

Як адчыняюць табе дзверы –
Заходзь, паэт, ды ведай меру.
За хуткай не ганіся славай:
Агульную змарнуеш справу.

Няк сувязіст Міхайлавіч вяртаўся з працы дадому. Па дарозе сустрэў фельчарку Ларысу Іванаўну, тая і кажа:

— Прасіла Яўхімаўна, каб вы ёй радыёкропку адрамантавалі. Сёння вечарам вельмі ж хоча перадачу па заяўках паслухаць, бо дзеці з унукамі будуць з юбілеем віншаваць.

Яўхімаўну ён добра ведаў. Жанчына шаноўнага веку, усё жыццё адпрацавала ў калгасе даяркай, узнарагоды мае. Добры, сумленны чалавек, заўсёды людзям дапамагала, чым магла.

— Ну, гэта мы ўраз! — пабяцаў Міхайлавіч.

Неўзабаве мужчына з манцёрскімі «кіпцямі» за плячыма стаяў каля хаты Яўхімаўны і з сумам пазіраў на слуп. Учарашні моцны вецер абарваў дрот, які цяпер гойдаўся на самым версе высокай ліпы. «Эх, хіба туды залезеш? — уздыхнуў сувязіст. — Трэба выклікаць з раёна спецтэхніку. Але пакуль прыедзе, дык і канцэрт той скончыцца. Што ж рабіць?»

Тым часам па дарозе ішоў Мікола Глебка. Вясёлы, дасціпны мужчына. А да ўсяго — спявак, якіх пашукаць. Калі дзе бядеда: «Коля, зацягвай!» І зацягвай — заслухацца!.. А галасы як падрабляў: ад чалавечага да кацінага! Словам, артыст.

Убачыў заклапочанага аднавяскоўца, спыніўся:

— Якія праблемы, Міхайлавіч?

— Вось, Коля, сам паглядзі: дрот абарваўся, не дастаць.

— Нічога, зараз нешта прыдумаем... — супакой той. — Во! Можна з гарышча праз франтон яго сцягнуць: якраз вяршыня ліпы побач.

— Тады лезь на гарышча, а я — на слуп...

За мужчынамі праз акно моўчкі назірала Яўхімаўна.

Урэшце правады нацягнулі, усё падключылі, а радыё — маўчыць. Да пачатку перадачы лічаныя хвіліны засталіся.

— Хоць бяры ды сам спявай! — не вытрымаў сувязіст.

— А што, давай! — не разгубіўся яго памочнік. — Нельга ж, каб бабуля ў такі дзень сумавала.

Мікола падышоў да акна, пастукаў у шыбу.

— Яўхімаўна, не перажывай! Міхайлавіч зараз уключыць з клуба: там, як гэта...

— Радыёвузел! — падказаў той.

— Во-во! Ну, мы пайшлі. Чакай!

Але мужчыны нікуды не рушылі, а сагнуліся, стаіліся пад акном.

Праз некалькі хвілін Мікола зірнуў на гадзіннік, страўнуў галавой і пачаў:

— Паважаныя радыёслухачы! Пачынаем перадачу па вашых заяўках. Мы атрымалі ліст ад дзяцей і ўнукаў Марыі Яўхімаўны Ціхановіч з просьбай павіншаваць

любімую маму і бабулю. Яны просяць выканаць для яе народную песню...

На імгненне ён змоўк, весела паглядзеў на Міхайлавіча, які ад здзіўлення вылупіў вочы, а затым скончыў:

— «Жыта жала».

І бадзёра зацягнуў:

— Жыта жала, жыта жала,

Снапы не вязала.

З кім стаяла, размаўляла,

Праўды не казала...

Міхайлавіч пачаў падпяваць.

Гэтыя спевы пачула загадчыца клуба Вера Антонаўна, якая спяшалася па вуліцы па нейкіх справах. Ажно спынілася: радыё спявае? Не падобна. І галасы мужчынскія нібыта знаёмья. Наблізілася да хаты і ўбачыла выканаўцаў. Запытальна паглядзела на іх.

— Яўхімаўну з юбілеем віншваем, — прашаптаў ёй сувязіст. — Радыё не працуе...

— Во як, — таксама зашушукала загадчыца клуба. — Павіншуйце яшчэ крыху, я хутка! — і знікла.

«Канцэрт» працягваўся. Коля ўсё спяваў тыя народныя песні, якія звычайна выконваў на бядедах. А потым галасамі шматлікіх аднавяскоўцаў (майстар жа падрабляць!) павіншаваў Яўхімаўну з юбілеем.

Неўзабаве загадчыца клуба вярнулася, ды са старшынёй калгаса Хведарам Мікалаевічам. Пад пахай ён прыцскаў нейкі пакунак, з якога паказвалася разетка (ці не радыёпрыёмнік?). Вера Антонаўна трымала ў руках вялікі букет рознакаляровых астраў.

Старшыня, сагнуўшыся, падышоў да мужчын:

— Можа, пойдзем ужо?

— Ц-с-с, — прыклаў палец да вуснаў сувязіст.

— Ага, заходзьце, заходзьце, мае вы дарагія! — пачулася з хаты. А потым у акне паказалася і Яўхімаўна. — Я ж перажывала, што віншаванняў не пачую. А тут — во табе! Ды яшчэ ад усёй вёскі. А Мікола з Міхайлавічам — ну сапраўдныя артысты! Дзякуй усім!

— Ідзіце ў хату! — загадаў Коля, вушы якога ўміг пачырванелі, і працягнуў: — А цяпер паважаную Яўхімаўну павіншую я, Коля Глебка, — і заспяваў «Касіў Ясь канюшыну»...

Дома жанчыну першым прывітаў, вядома, старшыня, потым — загадчыца клуба, затым — Міхайлавіч. Тым часам да хаты Яўхімаўны пачалі збірацца аднавяскоўцы, каб павіншаваць шаноўную юбіляршу...

А Мікола з Міхайлавічам спяваюць і сёння. Іх загадчыца клуба адразу ў хор запрасіла: дзе яшчэ такіх галасістых ды чулых артыстаў знойдзеш?..

Безліч адценняў маскараду

форме (але не па сэнсе) вершаваных твораў. Разнастайнасць закрутых тэм, як і багачце эмацыянальных адценняў, прыемна ўражае: бытавыя замалёўкі, філасофска-іранічныя заключэнні, разважанні пра літаратуру і творчы працэс... Дарэчы, да ўласнага пазытыўнага таленту М. Уласенка ставіцца з мяккім гумарам:

*Я не цягнуся да зеніту,
Не выдаю крутых раманаў,
Затое самы знакамiты
Сярод тутэйшых графаманаў.*

Новая кніга Міхаіла УЛАСЕНКІ «Маскарад перабудовы», якая пабачыла свет у сталічным выдавецтве «Белпрынт», – нішто іншае, як, па словах аўтара, «фаліант выбранай мініяцюры». У гэтым патрабавальным жанры пісьменнік плённа працуе не адно дзесяцігоддзе, але сёння, у наш імклівы час з інтэрнэтам, месенджарамі і лаканічнымі паведамленнямі, такія мініяцюры здаюцца асабліва актуальнымі.

«Дробязі жыцця» – так называецца першы раздзел зборніка, дзе прадстаўлены мінімалістычныя па

Часам у гэтую лагодную палітру ўліваюцца адценні сатыры, якая паспяхова развівалася ў часы перабудовы і з дапамогай якой, уласна кажучы, аўтар і паказвае нам рэаліі не такога ўжо і далёкага перыяду.

У наступным раздзеле – «Лыка ў радок» – пісьменнік даводзіць да дасканаласці баланс сціслай формы (усяго два радкі) і багатага на асацыяцыі ды ўсмешкі зместу. «Эпіграматычныя прыгадкі і прымаўкі» сапраўды ў многім нагадваюць трапныя народныя

выслоўі, лёгка ўспрымаюцца і хутка запамінаюцца.

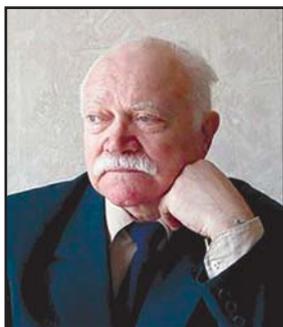
Трэці раздзел яскрава сведчыць, што такі жанр, як літаратурная пародыя, таксама мае права на лаканічнасць. «Міні-пародыі» ў выкананні М. Уласенкі – кароткія, але вельмі дасціпныя дыялогі з самымі рознымі аўтарамі. Прычым рэплікі паэта то гарэзлівыя, то задзірыста-хуліганскія, але ніколі не саркастычныя.

Нарэшце, у апошнім раздзеле – «Міні-эсэ» – прадстаўлены празаічныя творы, якія маюць выразны афарыстычны характар. Парадаксальнасць, нечаканасць высновы, моўная гульня, каламбуры – усе гэтыя прыёмы надзейна трымаюць увагу чытачоў. Можа, камусьці некаторыя думкі пададуцца неарыгінальнымі («Крытыкаваць прасцей – крытык ідзе пракладзенай дарогай»), але ў раздзеле багата адметных твораў.

У кнізе, як і на сапраўдным маскарадзе, безліч адценняў, фарбаў, настраяў... Варта далучыцца да гэтага калейдаскопа!

Алена КІСЕЛЬ.

«Лячыў» гумарам і сатырай

16 верасня пайшоў з жыцця вядомы дзіцячы пісьменнік Уладзімір Іванавіч МАЦВЕЕНКА (1928 – 2021). Па адукацыі ён быў медыкам, меў адпаведны дыплом. Дыплом сатырыка і гумарыста яму ніхто не выдаваў, але пачынаючы з 1973 года Уладзімір Іванавіч плённа супрацоўнічаў з часопісам «Вожык», іншымі выданнямі

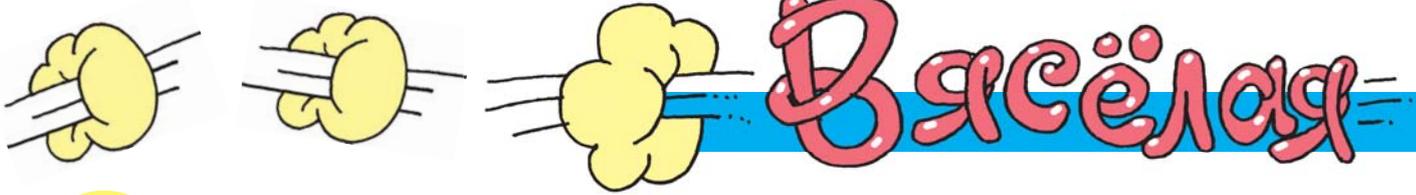
і «лячыў» сваімі творамі – байкамі, гумарэскамі, мініяцюрамі, эпіграмамі – чытачоў. Медыцынскія прыёмы лячэння хвароб у яго вельмі ўдала спалучаліся са сродкамі сатыры і гумару – трапным словам, метафарай, гіпербалай, сарказмам, народным жартам, адмысловым параўнаннем.

Добрым смехам прасякнуты дзіцячыя кнігі пісьменніка, якіх у яго скарбонцы нямала. У. Мацвеенка – лаўрэат літаратурных прэмій імя Янкі Маўра і імя Васіля Віткі. Першая кніга паэта ў «Бібліятэцы «Вожык» мела назву «Лекі без аптэкі» (1987). Пазней выйшлі кнігі для дзяцей «Загаданачка», «Азбука ў загадках», «Сорак сорагаворак», «Старонкі з моўнай скарбонкі», «Займальныя родны алфавіт» і шэраг іншых.

Уладзімір Іванавіч быў даўнім і надзейным сябрам часопіса «Вожык», надзвычайна добразычлівым і далікатным чалавекам,

цікавым апавядальнікам, які часта і ахвотна выступаў у бібліятэках, школах, дзіцячых садках. Яго вершы выклікалі непадробныя радасць і смех, а шчымыя ўспаміны пра перажытыя нягоды падчас Вялікай Айчыннай вайны – боль і суперажыванне. Да ваеннага ліхалецця хлопчык паспеў скончыць пяць класаў мінскай школы. Неўзабаве памёр бацька, і маці з трыма дзецьмі давялося выжываць у нямецкай акупацыі... Але Уладзімір Іванавіч ніколі не скардзіўся ні на якія няшчасці, годна працаваў, жыў і пісаў для дзяцей і дарослых.

Рэдакцыя і рэдкалегія часопіса сатыры і гумару «Вожык» смуткуюць з прычыны смерці Уладзіміра Іванавіча МАЦВЕЕНКІ і выказваюць шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

Яўсей – маленькі, хударлявы, бы тая сухенькая трэска. Але, нягледзячы на знешнюю нягегласць, гаспадар – пашукаць трэба. Двор заўсёды дагледжаны, чысты. І вароты з брамай моцныя, не рыпяць на ўсё наваколле, як у некаторых вяскоўцаў.

У садзе, на зайздрасць суседзям, змайстраваў прыгожую альтанку. Улетку сям'я збіраецца там разам, каб павячэраць, выпіць гарбаты, паразмаўляць...

Ганна АТРОШЧАНКА

Аднойчы старэйшы сын пацікавіўся:

– Тата, а як ты пазнаёміўся з мамай? Вы ж такія розныя. Яна вельмі высокая, а ты – нізкі...

Яўсей чмыхнуў у беляя вусы, весела зірнуў на жонку ды адказаў:

– Ну, слухай, сын, калі цікава. Раней існавала такая завяздэнка: на Пакравы моладзь збіралася ў канцы вёскі. І не для таго, каб песні паспяваць ці патанчыць пад гармонік, а каб выбраць сабе будучую жонку. Там праходзіў шырокі роў. З аднаго боку становіліся хлопцы, якім ужо прыйшоў час жаніцца, а з другога – дзяўчаты на выданні. Некаторыя жаніхі былі сарамлівымі. Таму не адважваліся падысці да дзяўчыны і прапанаваць выйсці замуж. Тут жа можна было смела скокнуць праз роў да каханай ды прызнацца ў патаемных пачуццях. Я збіраўся заляцацца да суседкі Адаркі – такой жа невыскай, як і я. Але нічога ў мяне тады не атрымалася! Як на тое ліха, зачэпіўся за нейкі камень ды споўз уніз. Пакуль выкараскаўся, на краі рова стаяла адна дзяўчына – Насцечка, з другой вуліцы. Прыгожая, ды надта ж высокая! Патупаў я нерашуча на адным месцы і вырашыў: «А можа, гэта і ёсць мой лёс? Затое дзеці будуць рослымі, а не такімі малымі, як сам». Скокнуў, узяў яе за руку... Так і заручыліся на ўсё жыццё!..

г. Гомель.

Валянціна БАБКО-АЛЯШКЕВІЧ

Жыла ў вёсцы кабета Марыля. Сумна адной, таму трымала сабаку Шарыка, каб хату вартаваў, ды ката Барсіка, каб мышэй лавіў. Сяды-тады адвязвала сабаку: трэба ж і пабегаць, размяць лапы. Зрэдку пускала ў хату ката – пагрэцца на печы. Потым кожны з іх спраўна нёс нялёгкую службу... Жылі душа ў душу, не так, як кот з сабакам. Нанач уладкоўваліся ўдваіх у будцы, каб цяплей было.

Неяк стала заўважаць жанчына, што ў яе адсутнасць хтосьці бывае ў хаце, хаця Шарык маўчыць. То талерка не гэтак стаіць, то смецце на падлозе знойдзе, хоць падмятала зранку... Загадка, дый толькі!

Аднойчы Марыля чакала ў госці пляменніцу са сталіцы. Зранку прыбрала ў хаце, падмяла двор, пасля дастала з маразільніка кавалак мяса і паклала ў вялікую міску: «Няхай адтайвае, напяку потым катлет!» А сама пайшла падграбаць у садзе лістоту пад яблынямі і грушамі.

Добра папрацавала! Пачаў накрапваць ціхі асенні дожджык. Марыля пачапіла граблі на цвік пад хлявом і падалася адпачыць...

Дзверы ў хату былі прыадчыненыя, хоць гаспадыня цвёрда памятала, што зачыняла іх. Не на замок, вядома:

**Алена
РАЗУМОЎСКАЯ**

«У натоўпе я згублюся...
Месячык, схавай мяне,
Бо залётніка баюся,
Што праходу не дае.

Не змагу паладзіць з хлопцам,
Не вучыла мяне маці.
Ён мне ўсмешку, ён мне слоўца,
Я ж на тое – уцякаці!»

Хоць нясмелая дзяўчына –
Ў кавалера грае кроў:
Пераняў на вечарыне
І правёў усё ж дамоў.

г. Салігорск.

век не мела такой привычки. Причиничь злёгку – і ўсё. Добры чалавек ніколі ў чужую хату не палезе, а ліхога і замок не спыніць... «Злодзей!» – маланкай пранеслася ў галаве. Кабета ўхапіла ў рукі палку, якая тулілася каля сцяны, і рашуча ступіла ў сенцы. Наступныя дзверы таксама былі прыадчыненыя. Жанчына рэзка тузанула ручку, трымаючы палку напачатку, і рушыла ў пакой.

На стала сядзеў яе Барсік і дагрызаў рэшткі марожанага мяса. Ён быў так заняты гэтай прыемнай справай, што нават не пачуў, як увайшла гаспадыня. А ўбачыўшы яе з палкай у руках, скочыў, бы спружына, і куляй вылецеў у сенцы. Вось тады Марыля і здагадалася: менавіта кот навучыўся адчыняць дзверы (а яны былі лёгкія, фанерныя), каб чым-небудзь пажывіцца ў хаце...

Два дні Барсік не паказваўся на вочы гаспадыні. Толькі ў вялікай місцы, што стаяла за верандай, менела вады. «Адпіваецца пасля мяса!» – усміхалася кабета.

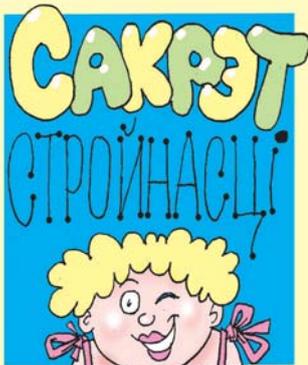
На трэці дзень кот нясмела з'явіўся ў двары, вінавата зазірнуў у вочы гаспадыні і пацёрся аб яе нагу, просячы прабаўчэння... Не паверыце, але Шарык у гэты час залез у будку і ад сораму закрыў вочы лапамі.

«Ну што, сябры-хаўруснікі! Трэба вам, відаць, прабачыць, а то зусім згаладалі, сіл на службу не будзе – не абароніце мяне ні ад злодзея, ні ад мышэй. Гэта ж трэба: Барсік пуза набівае, а Шарык яго пакрывае! Ты хоць яму касціну якую калі ў зубах прынёс? – спытала Марыля ў ката і ўздыхнула: – Мне б такога сябра!»

Шарык весела завіляў хвостом, а Барсік смела ўскочыў гаспадыні на калені: прабачыла!..

Салігорскі раён, в. Радкава.

**Лёля
БАГДАНОВІЧ**

У басейне, ля трубы,
Дзе струмень б'е моцны,
Жанкі сценкаю заўжды,
Нібы абаронцы,

Шчыльна стануць, каб чаргу
Хто не зблытаў часам:
Хочуць скінуць тут вагу –
Хітрыя, заразы!

Так сказаць мне і карціць:
«Любыя кабеты!
Каб падцягнутымі быць,
Ешце менш катлетаў!»

г. Барысаў.

**Надзея БАГАМ'Я
ЗЛАВІЛІ ФАРТУНУ**

Сяброўка расказала.

Яе муж даўно захапляецца ўсялякімі латарэямі. Выйграе ж няшмат. Зрэдку пашчасціць атрымаць пару рублёў. Але ён год ад году настойліва чакае свой шанец.

Аднойчы не паспяваў купіць, як звычайна, тры латарэйныя білеты. Яна паспачувала, набыла. А потым прапанавала: «Давай так. Ты мне даеш грошы на тры латарэйкі, а я пасля розыгрышу буду вяртаць табе за адну – у якасці выйгрышу. Такі васьмь кэшбэк».

Муж, смеючыся, пагадзіўся. Так і павялося. Затое цяпер абодва ў плюсе. Нарэшце пашанцавала!

ПАСМЯЯЛІСЯ

Было гэта даўно. Ранкі ў вёсцы адметныя. Дым з комінаў паволі і роўненька падымаецца ўверх. Гаспадыні бразгаюць ведромаі каля студняў... У дзедка ж па мянушцы Гусак дым пайшоў на хату, дровы не разгараліся. Раней такога не здаралася.

І не дзіва: вечарам адбылася адна прыгода. Гарэзлівыя дзяўчаты прыставілі да задняй сцяны невялічкай хаты дзедка Гусака лесвіцу. Самая смяшлівая з іх спрытна паднялася ды паклала на комін шкліну. Не са злосці, не ад крыўды, а так, для весялосці. Маладосць...

Зранку жартаўніцы заўважылі перапалох каля хаты суседа. Стала сорамна. Па той жа лесвіцы тое ж самае дзяўчо палезла наверх, каб зняць шкло. Калі ж спускалася, дык пачула шэпт: «Гусак! Гусак!» Каб не спаткаць дзедка, гарэза шпарчэй запрацавала нагамі. І тут нехта нечакана і моцна шпільнуў яе ў босую ступню.

– Вой! – адхіснула дзяўчына нагу... і ўбачыла вялізнага гусака.

Ён сыкаў і адганяў яе ад свайго сямейства. Бо іх звычайны ранішні «праменад» па агародзе атрымаўся сапсаваным нечаканымі гасцямі.

– Гы-гы-гы, – нібыта смяяліся гусі.

А ў разоры бульбы сяброўкі трымаліся за жываты:

– Гусак адпомсціў за Гусака!

Навука на ўсё жыццё...

г. Мінск.

Васіль НАЙДЗІН

...Я ведаў, што гэты лясгас лічыцца адным з лепшых у рэспубліцы. Неаднаразова выходзіў пераможцам у рэспубліканскім і ўсесаюзным спаборніцтвах. Мае выдатную матэрыяльную базу. Дэндрапарк, якому можа пазаздросціць любы горад. Дзіва што: каля 500 відаў раслін! Дыхтоўныя і светлыя памяшканні дырэкцыі, музеяў... А тут — пісьмо. І не толькі ў «Вожык». У ЦК! Самому Пятру Міронавічу Машэраву! Няўжо паклёп на кіраўніка, якому, па ўсіх папярэдніх даных, цаны няма? У Міністэрстве лясной гаспадаркі мне перад камандзіроўкай амаль так і адказалі. Дадалі нават: на базе гэтага лясгаса часта праводзяцца семінары і іншыя мерапрыемствы рэспубліканскага і ўсесаюзнага маштабу. У іх прымаюць удзел і замежныя дэлегацыі... У пісьме, дарэчы, узгадваліся рэстаран-лазня, некаторыя іншыя моманты «разгульнага» жыцця і паводзін кіраўнікоў. Забягаючы наперад, скажу: гэта не пацвердзілася.

А зараз бяру на сябе смеласць зазначыць: не той цяпер пайшоў народ! Раней ён быў больш гаваркі, камунікабельны, як кажуць. І наконт шчырасці — неба і зямля. Паспрабуйце загаварыць сёння з незнаёмымі суседям ці суседкай у трамваі, аўтобусе ці маршрутцы. Наўрад ці ў вас гэта атрымаецца. Не, я не збіраў плёткі ў гарадскім транспарце ці на вуліцы. Ды яшчэ ў чужым горадзе... Але калі ў размове з людзьмі называў прозвішча дырэктара лясгаса, то чуў амаль тое ж, пра што гаварылася ў пісьме. Нават больш... Адна з жанчын «па сакрэце» паведаміла, што мужчыны наогул рыхтуюцца выбраць якую-небудзь цёмную-цёмную ночку, каб калі не забіць, дык добра аддубасіць гэтага лавеласа. Такім вось чынам хочуць адпомсціць за сваіх пакрыўджаных і звольненых жонак. Няхай сабе і «па ўласным»...

Але ж усё павінна рабіцца цывілізавана, законна. Ёсць улада, у першую чаргу мясцовая. А кожнаму чалавеку язык не завяжаш. Пра гэта я таксама разважаў. І таямніцы наконт мэты сваёй камандзіроўкі не рабіў.

Дарэчы, у райкаме партыі зусім не здзівіліся калектыўнаму пісьму работнікаў мясцовага лясгаса ў ЦК, не кажучы ўжо пра «Вожык». Маўляў, разбірайцеся...

Знаёмства з дырэктарам лясгаса і паведамленне пра мэту майго прыезду таксама не адняло шмат часу. Іван Іванавіч (буду называць яго так па маральных прычынах, бо не хочацца, каб у няёмкім становішчы апынуліся нашчадкі — дзеці ды ўнукі) адразу спытаў: што ад яго патрабуецца? Я папрасіў кнігу загадаў...

Потым на працягу двух альбо трох дзён былі сустрэчы і грунтоўныя размовы прыкладна з дзесяццю жанчынамі.

У асноўным тымі, якія звольніліся «па ўласным». Падрабязнасці і розныя дэталі, лічу, пераказваць не мае сэнсу. Больш за сорок гадоў прайшло. (Дарэчы, многае задакументавана і захавалася ў маім асабістым архіве). Падкрэслію толькі: амаль усе, з кім давялося гаварыць, не мелі мэтай паказаць дырэктара ў чорным, як кажуць, колеры. Наадварот, гаварылі, што спецыяліст лясной гаспадаркі ён добры. Ніхто не адмаўляе яго заслуг у вытворчай дзейнасці, стварэнні дэндрапарка, музея, пітомніка...

Але ёсць іншы бок яго «кіраўніцтва» калектывам. «Крайнее нахальство и хамство в отношении работниц-женщин...» Так адзначалася ў калектыўным пісьме, пра гэта гаварылі і мае суразмоўцы.

Нельга было па-чалавечы не пашкадаваць тых жанчын, з якімі я меў гутарку і якіх «мужья терзали и терзают ревностью». Значыць, і наконт помсты — не пусты звон. «Нашы мужыкі збіраюцца яго калі не забіць, то хоць пакалечыць...»

Перад тым як давялося дакладваць у райкаме партыі аб выніках сваёй праверкі, я даведваюся: Іван Іванавіч пяць гадоў таму, у 1973-м, меў партыйнае спагнанне — вымову за нездавальняючую работу па падборы і выхаванні кадры, аб'яўленую на бюро райкама партыі. Тады, як потым высветлілася, абмяркоўвалася не столькі гэтае пытанне, колькі нюанс пра яго адносіны да... работніц лясгаса.

Магчыма, гэта было адной з прычын, што да мяне ніякіх прэтэнзій не ўзнікла, ніхто не пярэчыў, не абараняў дырэктара. Маўчаў і сам Іван Іванавіч.

Дакладная запіска на імя галоўнага рэдактара часопіса «Вожык» А. Д. Раманава, якая і пайшла ў ЦК, была на пяці старонках. Прывяду з яе толькі два моманты:

«Тлумачэнні канкрэтных асоб — жанчын (прыкладаюцца) даюць падставы зрабіць вывад: усё ў асноўным так і ёсць, як гаворыцца ў пісьме, дасланым у ЦК КПБ і ў часопіс «Вожык»...»

«Лічу і перакананы: пісаць фельетон... немэтазгодна. Матэрыял будзе вельмі балючым для тых, хто калісьці працаваў і працуе зараз у даным лясгасе. Нават калі не называць прозвішчы... Сямейны дабрабыт многіх будзе яшчэ больш парушаны...»

На мой сённяшні розум, я зрабіў бы крыху па-іншаму. Але сорок гадоў таму было менавіта так.

У 1980 годзе, калі я ўжо працаваў намеснікам рэдактара газеты «Мінская праўда», мне стала вядома, як і чытачам часопіса «Вожык», наступнае: дырэктар лясгаса «змяніў» месца жыхарства і месца працы. Коротка, дыпламатычна... Дзякуй Богу, падумалася, жывы-здоровы чалавек. Мужчыны-раўніўцы не паспелі ўвасобіць свае жудасныя планы ў жыццё. Нездарма, значыць, і я займаўся гэтай справай...

Гадоў праз пяць заходжу неяк у былы свой вожыкаўскі кабінет, каб пагаварыць з маім пераемнікам — загадчыкам аддзела фельетонаў Іванам Самахвалавым. Не смяецца — рагоча Іван. І паказвае мне салідную паперчыну... Калектыўная скарга! Жанчыны — работніцы аднаго з лясгасаў — просяць паратунку. Яны скардзяцца на дырэктара, які пры любым зручным моманце прапаноўвае сваю «дружбу», а то і дамагаецца... Чаго — вядома. Божухна, той самы Іван Іванавіч! Толькі лясгас ужо іншы. І раён не той. Нават вобласць іншая...

Шчыра скажу: не ведаю, а можа, і з галавы выветрылася, які ход даў «Вожык» гэтай скарзе. На жаль, і Іван Самахвалаў развітаўся з часопісам: не выпадала яму ездзіць на працу ў Мінск з Барысава...

Жывём далей, працуем. Хто дзе. Аўтар гэтых радкоў узначальвае рэдакцыйную службу Сакратарыята Вярхоўнага Савета. Неспакойныя, бурлівыя 1990-я. Палітычная барацьба, дэманстрацыі, новыя законы, спрэчкі, разважанні наконт двухмоўя... Актыўнасць дэпутатаў і на плянарных пасяджэннях, і на пасяджэннях Прэзідыума зашкальвае. Кіраўнікі ўсіх службаў Сакратарыята таксама на «тоўсь». Напруга спадае, калі разглядаецца апошняе пытанне, самае простае: «Аб узнагароджанні Ганаровай граматай Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь».

Тут, здаецца, ніколі праблем не ўзнікала.

«За значны асабісты ўклад... За шматгадовую плённую працу... У сувязі з юбілеем...»

Назваюцца прозвішчы. Галасуюць усе дружна, без ніякіх прамоў. Так, здараюцца іншым разам дробязныя пытанні...

І вось раптам пасля звыклых слоў гучыць вельмі-вельмі знаёмае мне прозвішча. Дырэктара лягаса! Толькі ўжо не таго, дзе мне давалося калісьці быць. І вобласць іншая. А Іван Іванавіч той самы...

Мая рука сама пацягнулася ўгору.

— Нейкія пытанні ёсць у рэдактараў нашых, — глядзіць у мой бок Старшыня Вярхоўнага Савета Станіслаў Станіслававіч Шушкевіч.

Я ўжо стаю. І тлумачу. Коротка і зразумела. Маўляў, гэты таварыш, працуючы дырэктарам аднаго лягаса, потым — другога, у невытворчых справах праяўляў сябе не з лепшага боку. Найпершае яго правіла і патрабаванне: будзем «сябраваць» як мужчына з жанчынай — будзеш працаваць. Калі не, то і не... Дужа ўжо ахвочы ён да жанчын...

Не вельмі гладка і разумна «ўтаптаў» я думку ў сказанае: час і абставіны не дазвалялі.

Пасля хвіліннай цішыні асобныя члены Прэзідыума заўсміхаліся. Пачуліся і жарты.

— Дэмаграфічную сітуацыю трэба папраўляць. Аказваецца, ёсць яшчэ ў нас асілкі...

— Не грамату — медаль яму даваць трэба...

— Не медаль, ордэн...

Мне здалася, ад рогату доўгі-доўгі стол, за якім сядзелі дэпутаты, памяняў сваю дыслакацыю.

А мяне свідраваў вачыма мой непасрэдны кіраўнік — начальнік Сакратарыята Аляксандр Пятровіч Анціпенка. Ён сядзеў у доўгім радзе крэслаў для чыноўніцтва, каля сцяны. І пасля маіх першых слоў паклаў сваю правую руку, дакладнай — вялізны кулак, на свабоднае крэсла. Маўляў, зноў паказаў сябе Найдзін і «Вожык» свой прыплёў...

Грамату «далі» Івану Іванавічу, можна сказаць, пад апладысментамі...

І разыходзіліся дэпутаты не сумныя. Памятаю, асобныя нават усміхаліся і ціснулі руку. Ці то жартам, ці то ўсур'ёз...

Падышоў да мяне і старшыня камісіі па адукацыі, культуры і захаванні гістарычнай спадчыны Ніл Сымонавіч Глевіч. Яго голас, нетаропкі і разважлівы, пра што ён ні гаварыў — з трыбуны альбо так, — заўсёды надаваў слухачу, суразмоўцу спакою і веры.

— Бачу, занадта вы ўжо расхваляваліся... Нармальную, сур'ёзную далі інфармацыю. Ганаровую грамату такому таварышу?! У нашых шматлікіх «канторах» рознае вытвараюць начальнічкі... А мы смяёмся. Нават рагочам. Не там, дзе трэба.

Я ўцяміў: не глупства ж малоў. Так, вытворчыя справы, поспехі і дасягненні... Але ж не на апошнім месцы павінен быць і чалавечы бок. Гэта — падмурак нашага шматграннага жыцця-быцця. Без маральнасці — ну якое ж гэта жыццё.

А наконт смеху... Ён таксама павінен заўсёды суправаджаць і не пакідаць нас. Толькі які? Розным ён бывае... «Смех злосны, добры... і ніякі». Гэта я прыгадаў думкі Ніла Глевіча, выказаныя ў артыкуле «Аб сучасным стане сатыры і гумару» (штотыднёвік «Літаратура і мастацтва», 20 чэрвеня 1980 г.).

Даўнавата было? Ды нічога не састарылася.

Прыводжу канцоўку гэтага грунтоўнага артыкула, аўтар якога прадбачыў наш сённяшні дзень: «У беларускай народнай творчасці ёсць такая старая прымаўка: «Ядзім хлеб траякі: чорны, белы і ніякі». Перафразавалі яе, можна сказаць, што мы сваім чытачам у якасці хлеба духоўнага прапануем смех траякі: злосны, добры і ніякі. Ці не занадта многа «ніякага»?..»

Узгадваючы шчыры смех на тым пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета трыццаць гадоў назад, мне хочацца сказаць і пра прыемнае. Неўзабаве і, лічу, не без прычыны, у сэнсе падтрымкі, Ніл Сымонавіч падараваў мне чарговую кнігу сатыры і гумару «Кантора» («Мастацкая літаратура», 1989; тыраж 11000 экз.) з такім вось надпісам: «*Паважанаму Васілю Іванавічу Найдзіну — папличніку па змаганню з канторшчыкамі і канторшчынай, ад якой добрым людзям душна. Поспехаў Вам! Ніл Глевіч. 5.XI.93. Бел. Парламент.*»

Ну як тут не пагартаць сёння гэтую кніжку паважанага Ніла Сымонавіча і не прыгадаць некалькі месцаў сатырычнага верша «Кантора»?

...Лёс панёс Патапа ўгору —
І Патап прыняў кантору —
Адчынілі акурат,
«Падбірай, — казалі, — штат».
(...)

Неўзабаве — дайце веры —
Нехта зноў грукоча ў дзверы:
— Хто ў канторы?

Хто каторы?
— Я — Патап — Вялікі хап!
— Я — Аўдзеі — Скубі з людзей!
— Я — Мікола — Круці кола!
— Я — Мікіта — Шыта-крыта!
— А ты хто?
— Я — Параска — Калі ласка,
Без падмазкі — дрэнь каляска!
Ці няма ў канторы месца?
— Як няма! Заходзь, Параска!

«Ну, — сказаў сабе Патап, —
Тут таксама будзе хап!
Не вярблюд, не перастарка —
Чым жа мне не сакратарка?»
(...)

Кнігарня
«Вожыка»

Гумар з жыцця

Багатая творчая скарбонка вядомага гумарыста Міхася СЛІВЫ нядаўна папоўнілася чарговым зборнікам. «Кума з Аўстрыі» (Мінск, «Чатыры чвэрці», 2021) – кніга гумарэсак і мініяцюр, пазначаных фірменным стылем аўтара. Лаканічнасць дзеянняў, нязмушанасць дыялогаў, дасціпнасць назіранняў – усё гэта характэрна для твораў, некаторыя з якіх вы, паважаныя чытачы, ужо бачылі на старонках «Вожыка». Аматарам дасціпнага, ва ўсіх сэнсах добрага гумару абавязкова прыйдуцца даспадобы новыя праязныя замалёўкі, бо герояў і сюжэты Міхаіл Мітрафанавіч бярэ з самога жыцця. А ў ім, як вядома, ёсць з чаго пасмяяцца...

Міхась СЛІВА

Каб не з'еў сусед

На агародзе ў бабы Пелагеі расце груша. Дрэва ўжо вялікае. Грушы прыгожыя, смачныя, радуець амаль кожны год.

Вось і сёлета добра ўрадзілі. Але ж Пелагея чамусьці зрэзала на дрэве дзве вялікія галіны.

– Навошта вы, бабуля, гэта зрабілі? – пытае ў яе прыезджы чалавек.

– Грушы падаюць на агарод суседа, а я з ім нядаўна пасварылася.

Прайшоўся

На ўскрайку вёскі жыў дзед Аўдзеі. Каля яго хаты вечарамі на лаўках збіраліся старыя, побач гулялі дзеці.

Аднойчы з двара Аўдзея выйшаў вялізны кабан.

– Няхай прайдзецца! – сказаў дзед. – лепш есці будзе.

Загаманіліся, а пра кабана забыліся. А калі ўспомнілі, было позна. Кабан знік. Кінуліся ў лес шукаць, але ўсё дарэмна.

З таго часу калі ў каго-небудзь штосьці прападала, у вёсцы казалі: «Прайшоўся, як Аўдзею кабан».

Лёгкае жыццё

Бабуля расказвае:

– Калісьці ў нашай вёсцы жыў адзін знаходлівы хлопец. Пасватаўся ён да дзяўчыны, якая яму вельмі падабалася. А каб тая не адмовіла, абяцае ёй: «Ідзі смела за мяне замуж, жыццё будзе добрае і лёгкае: не будзеш хадзіць ні ў клец, ні ў павець. Дый у склеп лазіць не трэба. У мяне ўсё на кручку».

Пасля вяселля жонка пытае: «Ну, што будзем есці?» А муж адказвае: «Вунь на кручку торба вісіць, схадзі ў краму!»

Каб толькі ехаць

Адзін рагачоўскі дзядзька, які пасля хваробы стаў крыху заікацца, на аўтавакзале ў Мінску купляў білет на аўтобус, каб ехаць дадому.

– Дайце мне білет да Р-р-р... – ад хвалявання ён не мог вымавіць назву свайго роднага горада – Рагачоў. Паспрабаваў яшчэ раз – не атрымалася. Азірнуўся – за спінай калыхалася вялікая чарга. І махнуў рукой: – Давай да Гомеля!

«Кума з Аўстрыі»,
Мн., 2021 г.

16+

«Вожык» – грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 10 (1597), 2021 год.
Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі:
Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда».

Выдавец:
Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова
«Выдавецкі дом «Звязда».
Дырэктар – галоўны рэдактар
Аляксандр Мікалаевіч КАРЛЮКЕВІЧ

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ

Рэдакцыйная калегія:
Сяргей ВОЛКАЎ, Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ,
Мікола ПРГЕЛЬ, Юлія ЗАРЭЦКАЯ,
Міхась КАВАЛЁЎ, Казімір КАМЕЙША,
Алег КАРПОВІЧ, Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір
САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ, Мікола ШАБОВІЧ

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ,
Кацярына АКУЛІЧ (мастацкі аддзел),
Алена КЕДА (аддзел фельетонаў і пісьмаў),
Вераніка МАЏДЗІК (аддзел літаратуры)

Адрас рэдакцыі
Юрыдычны адрас: вул. Б. Хмяльніцкага, 10а,
220013, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь.
E-mail: info@vziazda.minsk.by.

Паштовы адрас: вул. Захарава, 19,
220034, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь.
E-mail: a-vojik@yandex.by

Тэлефон галоўнага рэдактара,
аддзелаў фельетонаў і пісьмаў,
літаратуры, мастацкага – 244-92-37,
бухгалтэры – 311-17-16,
прыёмнай – 311-17-13 (тэл./факс).

Падпісныя індэкссы:
74844 – індывідуальны, 01380 –
індывідуальны льготны, 748442 – ведамасны,
01381 – ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку
масавай інфармацыі № 520 ад 10.12.2012,
выдадзенае Міністэрствам інфармацыі
Рэспублікі Беларусь.

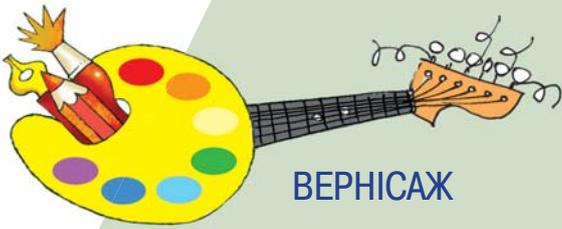
Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Іна ХВАЛІЕІ

Падпісана да друку 06.10.2021.
Фармат 60 x 84 1/8. Афсетны друк.
Папера афсетная. Ум. друк. арк. 1,86.
Ул.-выд. арк. 2,80. Тыраж 463 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства
«БудМедыяПраект». ЛП № 02330/71
ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61,
220123, Мінск, Рэспубліка Беларусь.

Матэрыялы не рэцензуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца
толькі ў электронным выглядзе. Перадрукоўваючы
матэрыял, трэба абавязкова спасылкацца на «Вожык».
Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор
і дакладнасць фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць
матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

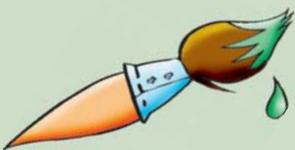
© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2021
© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2021

ВЕРНІСАЖ

Малюе Алег ПАПОЎ

Кураня курыцу не вучыць (бел.).

Яшчэ
барада
не вырасла,
а ты
старых
вучыш
(лац.).

Яйка
хоча быць
разумнейшым
за квактуху
(нямецк.).

Старых малпаў не вучаць грываснічаць (франц.).

Падпішыся на «Вожык»!

Не выходзячы
з дома —
праз сэрвіс «Інтэрнэт-
падпіска» на сайце
www.belpost.by!

Ва ўсіх
аддзяленнях
паштовай сувязі
Рэспублікі
Беларусь!

У магазінах
і павільёнах
РУП «Белсаюз-
друк»!

На тэрміналах
РУП «Белпошта»!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ — 74844,
ІНДЫВІДУАЛЬНЫ ЛЬГОТНЫ
(для жыхароў сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населеныя пункты раёнаў) —
01380;

ВЕДАМАСНЫ — 748442,
ВЕДАМАСНЫ ЛЬГОТНЫ
(для ўстаноў Міністэрства культуры,
Міністэрства адукацыі) — 01381.

